

SCIENTIA
IUSTITIA

Maruša Varl

Kaznovalna odškodnina

LEXPERA®

GV
ZALOŽBA

Ljubljana 2019

Kazalo

Prvi del

1. Uvod	13
1.1. Terminološka pojasnila	18
2. Sistemska umestitev kaznovalne odškodnine	21
2.1. Pestrost funkcij odškodninskega prava	21
2.2. Razlikovanje med kompenzatornimi in nekompenzatornimi (nadkompenzatornimi) odškodninami	22
2.2.1. Kaznovalne odškodnine	23
2.3. Opredelitev kaznovalne odškodnine	23

Drugi del

3. Značilnosti kaznovalne odškodnine v ameriškem pravu	33
3.1. O kaznovalni odškodnini v ameriškem pravu	33
3.2. Namen kaznovalne odškodnine	37
3.2.1. Kaznovanje povzročitelja škode v ožjem smislu retribucije	37
3.2.2. Specialna in generalna prevencija	39
3.2.3. Zagotovitev spoštovanja prava	42
3.2.4. Kompenzacija oškodovanca	45
3.2.5. Zadoščenje oziroma pomiritev oškodovanca in preprečitev samopomoči	48
3.3. Določitev višine kaznovalne odškodnine	49
3.3.1. Stopnja zavržnosti povzročiteljevega ravnanja	50
3.3.2. Sorazmernost kaznovalne odškodnine z višino povzročene škode	51
3.3.3. Obstoj in višina kaznovalne odškodnine v povezanih primerih	53

3.3.4. Predhodna obsodba povzročitelja škode v kazenskem postopku	54
3.3.5. Upoštevanje premoženjskega stanja povzročitelja škode	55
3.3.6. Višina protipravno pridobljene koristi	56
3.3.7. Višina pravnih stroškov	57
4. Sporna vprašanja kaznovalne odškodnine	59
4.1. Razmerje med kaznovalno odškodnino in kazenskim pravom	61
4.1.1. Sistemska neprimernost kaznovanja znotraj civilnega prava	63
4.1.2. Odsotnost procesnih kvartel kazenskega prava	64
4.1.3. Nevarnost dvojnega kaznovanja	66
4.2. Višina kaznovalne odškodnine	67
4.3. Obogatitev oškodovanca (<i>windfall</i>)	69
4.3.1. Delitev kaznovalne odškodnine med oškodovanca in državo	70
4.4. (Ne)dopustnost zavarovanja odgovornosti za primer kaznovalne odškodnine	73
4.5. Dopustnost kaznovanja javnopravnih subjektov s kaznovalno odškodnino	76
4.6. <i>Respondeat superior</i> in kaznovalna odškodnina?	79
4.7. Ustavna vprašanja	82
4.7.1. Ustavna omejitve višine kaznovalne odškodnine	83
4.7.2. Nedopustnost kaznovanja za škodo, povzročeno tretjim osebam (<i>nonparties</i>)	86
4.7.3. Obseg pritožbene presoje kaznovalne odškodnine ...	87
5. Razmerje med kaznovalno odškodnino in civilnopravnim odvzemom protipravno pridobljene koristi	89
5.1. O odvzemu protipravno pridobljene premoženjske koristi. . .	89
5.2. Odvzem protipravno pridobljene koristi v angleškem in ameriškem pravu	91
5.3. Odvzem protipravno pridobljene koristi v kontinentalnem in slovenskem pravu	93
5.4. Sklepno o odvzemu protipravno pridobljene premoženjske koristi	95

6. Kaznovalna odškodnina na področju poslovne odškodninske odgovornosti	99
6.1. Značilnosti pogodbenega prava <i>common law</i>	99
6.2. Dopustnost kaznovalne odškodnine na področju poslovne odškodninske odgovornosti.	100
6.3. Razlogi za nedopustnost kaznovalne odškodnine na področju poslovne odškodninske odgovornosti	101
6.4. Novejši razvoj	103
6.5. Posebej o upoštevanju višine protipravno pridobljene koristi pri odmeri odškodnine zaradi kršitve pogodbe	106
6.6. Sklepno glede (ne)dopustnosti kaznovalne odškodnine na področju poslovne odškodninske odgovornosti	107

Tretji del

7. Primerjalnopravna analiza elementov kaznovalne odškodnine in nekaterih nekompenzatornih značilnosti v evropskem pravu	113
7.1. Kaznovalna odškodnina v evropskem pravu	113
7.2. Nemčija	114
7.2.1. Nemško odškodninsko pravo	114
7.2.2. Instituti z elementi kaznovanja v nemškem pravu	115
7.2.3. Kaznovalna odškodnina v nemškem mednarodnem zasebnem pravu.	121
7.3. Francija.	124
7.3.1. Francosko odškodninsko pravo	124
7.3.1.1. Projekt za reformo francoskega civilnega prava (Avant-Projet de reforme du droit des obligations) .	125
7.3.2. Instituti z elementi kaznovanja v francoskem pravu ..	128
7.3.3. Kaznovalna odškodnina v francoskem mednarodnem zasebnem pravu.	129
7.3.4. Prikriti obstoj kaznovalne odškodnine v francoskem pravu?.	131
7.4. Italija.	133
7.4.1. Italijansko odškodninsko pravo	133
7.4.2. Instituti z elementi kaznovanja v italijanskem pravu. . .	134
7.4.3. Kaznovalna odškodnina v italijanskem mednarodnem zasebnem pravu.	135

7.5. Stališče Sodišča Evropske unije	138
7.5.1. Učinkovitost da, kaznovanje ne.....	139
7.5.2. Dopustnost kaznovalne odškodnine ob kršitvah prava EU, kadar takšno pravno sredstvo priznava nacionalni pravni red.....	142
7.6. Kaznovalna odškodnina v pravu Evropske unije	144
7.6.1. Učinkovito sankcioniranje kršitev prava EU v zakonodaji EU.....	145
7.6.1.1. Kaznovalna odškodnina za uresničevanje prepovedi diskriminacije v pravu EU.....	145
7.6.1.2. Kaznovalna odškodnina v konkurenčnem pravu EU	146
7.6.1.3. Kaznovalna odškodnina na področju prava intelektualne lastnine EU.....	150
7.6.1.4. Kaznovalna odškodnina na področju kmetijstva....	151
7.6.1.5. Sklepno o kaznovalni odškodnini v pravu EU.....	151
7.6.2. Poskusi harmonizacije evropskega odškodninskega prava prek modelnih zakonov	152
7.6.2.1. Načela evropskega odškodninskega prava (Principles of European Tort Law – PETL)	154
7.6.2.2. Osnutek skupnega referenčnega okvira (Draft Common Frame of Reference – DCFR).....	156
7.6.2.3. Sklepno glede možnosti harmonizacije evropskega odškodninskega prava	157
7.6.3. Kaznovalna odškodnina v mednarodnem zasebnem pravu – problematika (ne)skladnosti kaznovalne odškodnine z javnim redom	159
7.6.3.1. Uredba (ES) št. 864/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (Uredba Rim II).....	159
7.6.3.2. Haaška konvencija z dne 30. junija 2005 o sporazumih o izbiri sodišča.....	161
7.7. Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.....	163
7.8. Sklepno o odnosu evropskega prava do kaznovalne odškodnine in o njeni (ne)združljivosti z njim	166
8. Elementi kaznovalne odškodnine in nekatere nekompenzatorne značilnosti v slovenskem civilnem pravu.....	173
8.1. Slovensko odškodninsko pravo.....	173

8.2. Stališča slovenske pravne teorije o kaznovalni odškodnini in o funkcijah odškodninskega prava	175
8.3. Instituti z elementi kaznovalne odškodnine in nekaterimi nekompenzatornimi značilnostmi v slovenskem pravu	179
8.3.1. Denarna odškodnina za nepremoženjsko škodo	180
8.3.1.1. Posebej o pravnih sredstvih v primeru kršenja osebnostnih pravic	185
8.3.2. Odškodnina zaradi okrnitve ugleda in dobrega imena pravne osebe.	188
8.3.3. Povrnitev škode in civilna kazen v okviru avtorskega prava	192
8.3.4. Pogodbena kazen	193
8.3.5. Odškodnina iz drugega odstavka 243. člena OZ	194
8.3.6. Zamudne obresti.	195
8.3.7. Sodni penali	196
8.3.8. Denarne kazni v ZIZ	199
8.3.9. Cena posebne priljubljenosti (<i>praetium affectionis</i>) ..	199
8.3.10. Denarna odškodnina zaradi diskriminacije v delovnem pravu.	200
8.3.10.1. Analiza sodne prakse slovenskih sodišč glede funkcije odškodnine zaradi kršitve prepovedi diskriminacije iz 8. člena ZDR-1	202
8.4. Prikriti obstoj kaznovalne odškodnine v slovenskem pravnem redu?	204
8.4.1. Kaznovanje javnopravnih subjektov?	205
8.4.2. Ohlapna presoja obstoja vzročne zveze.	210
8.4.3. Odmera višine odškodnine	213
8.4.4. Sklepno glede prikritega obstoja kaznovalne odškodnine v slovenskem pravu.	214
8.5. Kaznovalna odškodnina v slovenskem mednarodnem zasebnem pravu.	214
8.6. Sklepno o kaznovalnih elementih v slovenskem pravu in možnosti za uresničevanje različnih funkcij odškodninskega prava.	216
9. Sklep	221

Punitive Damages (Summary)	227
Literatura in viri	229
Literatura	229
Drugi viri	245
Imensko kazalo	249
Stvarno kazalo	253
Recenziji	259